

فارسی^{۲۰} در دفاع از متن اولیه می‌گوید که اجتماع و راهپیمایی یک وسیله است و نمی‌شود برای جلوگیری از سوءاستفاده از وسیله آن را تحریم کرد: «بنابراین این راهپیمایی نیست که جرم است. این اجتماع نیست که جرم است. این ارتکاب جرم است که اگر علیه یکی از اصول اسلام تبلیغ کردند، چه در راهپیمایی، چه در اجتماع، چه در حزب یا از بالای منبر همه‌اش جرم است. در ضمن همه می‌دانیم که هیچ توطئه‌ای در دنیا از طریق راهپیمایی صورت نگرفته است.»

گرچی به تجربه کردستان اشاره می‌کند: «می‌خواهم ببینم در جریان راهپیمایی کردستان که منجر به کشته شدن برادران کرد ما شد، غیر از این بود که اول راهپیمایی کردند و بعد مسلحانه آمدند و آن همه کشتار فجیعانه را راه انداختند؟ فقط به خاطر این بود که دولت قبلاً جلوی این راهپیمایی را نگرفته بود، پس برای اینکه خدای نکرده باز نظیر این تکرار نشود، لاقلاً باید فکری بکنیم.»

بهشتی پیشنهاد می‌کند که متن را با اضافه کردن قیدی به رأی بگذارد که بنی صدر اعتراض می‌کند: «[...] وقتی به رأی می‌گذارید یعنی ما آزادیم و دیگران آزاد نیستند. چرا رودریاستی می‌کنید؟ بگویید تظاهرات حق ماست و دیگران حقی ندارند [...]»

طاهری گرگانی به بنی صدر جواب می‌دهد «[...] اولاً من دستم را بلند کردم و طرفدار این اصل هستم و به نظر من اصل زنده‌ای است. ثانیاً با آقای بنی صدر هم دوست هستیم و حساب دوستی و برادری هم به جای خودش، اما نباید یک طوری جلوه بدسیم که بودن روحانیت در این مجلس تحت عنوان این باشد که می‌خواهند حکومت را منحصر به روحانیت کنند [...] ما نمی‌خواهیم اختناق ایجاد کنیم، ما می‌خواهیم توطئه علیه مبانی اسلام نشود [...]»

بهشتی این متن را به رأی می‌گذارد: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی به شرط آنکه بر ضد اسلام و امنیت نباشد آزاد است، مقررات مربوط به نظم راهپیمایی و اجتماع در خیابان‌ها و میدان‌های عمومی به موجب قانون معین می‌شود.» این متن هم رأی نیاورد. تعداد کل آرا ۵۷ رأی بود که ۴۲ رأی موافق و ۵ رأی مخالف و ۱۰ رأی ممتنع بود. منتظری در پایان این جلسه می‌گوید: «ما گاهی از اوقات در این اصولی که تصویب می‌شود، می‌خواهیم به اصطلاح ابرویش را درست کنیم چشمش را کور می‌کنیم. ما می‌گوییم اجتماع و راهپیمایی به شرطی که توطئه علیه هیچ چیز نباشد، فردا هر اجتماعی که می‌خواهند بکنند و چهار نفر در یک مسجد جمع شوند یک پاسبان می‌آید و می‌گوید می‌خواهید علیه امنیت کشور توطئه کنید [...] اگر قید بگذاریم هر راهپیمایی و اجتماعی اعم از اینکه در مسجد یا حسینیه باشد بهانه به دست دولت می‌دهد که بیاید و جلوگیری کند؛ بنابراین یک اصل بی‌خاصیت می‌شود.»

متن به این صورت قرائت شد: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌های مسالمت‌آمیز بدون حمل سلاح و با اطلاع و اعلام قبلی به شرط آنکه مخل امنیت و برخلاف مبانی اسلام نباشد آزاد است.»

رشیدیان^{۲۱} مخالف قید «مسالمت‌آمیز» بود و اصرار داشت یک نفر موافق و

مخالف صحبت کنند، اما رئیس مجلس با این استدلال که به اندازه کافی در جلسه مشترک بررسی شد، متن را به رأی گذاشت که این بار نیز رد شد. کل آرا ۵۲ رأی بود که از این میان ۴۵ رأی موافق، ۲ رأی مخالف و ۵ رأی ممتنع بود.

جلسه ۶۴ مورخ
۱۳۵۸/۸/۲ (جلسه
صبح)